

تنها با یاد اوست که دل‌ها آرام می‌گیرد.

۱. در بیت زیر چه آرایه ادبی به کار رفته است؟

« قافله شب چه شنیدی ز صبح؟ »

مرغ سلیمان چه خبر از سبا؟ »

الف. استعاره ب. ارادف

ج. سجع

د. ایهام

۲. مفهوم بیت زیر کدام گزینه است؟

« سر نتوانم که برآرم چو چنگ »

ور چو دقَم پوست بدرَد قفا »

الف. گوشه‌گیری ب. خاموش بودن

ج. تسلیم محض بودن

د. منتظر بودن

۳. در بیت زیر «عروسان چمن» استعاره از چیست؟

« از سر زلف عروسان چمن دست بدارد »

به سر زلف تو گر دست بود باد صبا را »

الف. بلبل ب. گلها

ج. گیاهان

د. درختان

۴. ترجمه مصراع « انت یا لائم سُکران دَع الحِسْبَة عَنی » کدام گزینه است؟

الف. ای سرزنش کننده من، حسابت را با من پاک کن.

ب. ای مست می‌خواهی حسابت را با من پاک کنی؟

ج. ای سرزنش کننده مست تو هستی که دنبال محاسبه با منی؟

د. تو ای سرزنش کننده مست، محتسبی را از ما فرو گذار.

۵. بیت زیر در ستایش چه کسانی سروده شده است؟

« عاقلان خوشه‌چین از سر لیلی غافلند »

این کرامت نیست جز مجنون خرمن سوز را »

الف. عارفان ب. زاهدان

ج. عاقلان

د. عاشقان پاکباز

۶. درباره بیت زیر کدام گزینه نادرست است؟

« سرو بگذار که قدی و قوامی دارد »

گو ببین آمدن و رفتن رعنائی را »

الف. بیت دارای مراعات النظیر است.

ب. قوام: راستی

د. را در مصراع دوم زاید است.

ج. رعنائی: زیبایی

۷. در مصراع « که نعره زدی بلبل، که جامه دریدی گل، » « جامه دریدن » کنایه از چیست؟

الف. بی‌قراری کردن

ب. مشتاق و بی‌خود شدن

ج. پُرپر شدن

د. خشمگین شدن

۸. بیت زیر چه آرایه ادبی دارد؟

« هر تیر که در کیش است گر بر دل ریش آید »

ما نیز یکی باشیم از جمله قربانها »

الف. ایهام تناسب ب. تضاد

ج. جناس تام

د. استعاره مکنیه

۹. در بیت زیر چه آرایه ادبی بکار رفته است؟
« مطیع امر توام گر دلم بخواهی سوخت
الف. موازنه ب. ابهام ج. ابهام د. جناس ناقص
اسیر حکم توام گر تنم بخواهی خست »
۱۰. در بیت زیر « اهل نشست » به چه معنی است؟
« اگر تو سرو خرامان ز پای ننشینی
الف. بزرگان ب. صاحب منصبان ج. درویشان د. اهالی دنیا
چه فتنه ها که بخیزد میان اهل نشست »
۱۱. « نسیم صبا » چه نوع اضافه ای است؟
الف. تشبیهی ب. تخصیصی ج. ملکی د. توضیحی
« نسیم صبا » چه نوع اضافه ای است؟
۱۲. در بیت زیر « سر » چه مفهومی دارد؟
« از سر زلف عروسان چمن دست بدارد
الف. به معنی عضو بدن یعنی رأس است. ج. برای تأیید مضاف الیه است.
به سر زلف تو گر دست بود باد صبا را »
۱۳. درباره « لیلی » کدام گزینه درست است؟
الف. مظهر معشوق بسیار زیبا است. ج. مظهر معشوقی است که به عاشق جفا می کند.
ب. مظهر معشوق عرفانی است. د. مظهر معشوقی است که « آنی » دارد.
۱۴. نقش دستوری « بت » در مصراع اول از بیت زیر کدام است؟
« تو بت چرا به معلم روی که بتگر چین
الف. بدلی ب. مضاف الیه ج. وصفی د. مسندی
به چین زلف تو آید به بتگری آموخت »
۱۵. مراد از « بتهای آذری » در مصراع « خلیل ما همه بتهای آذری بشکست » چیست؟
الف. افکار کفر آمیز ب. زیبا رویان ج. مظاهر بت پرستی د. مخالفان شاعر
بتهای آذری « خلیل ما همه بتهای آذری بشکست » چیست؟
۱۶. در بیت زیر چه آرایه ادبی به کار رفته است؟
« چشمتم به کرشمه خون من ریخت
الف. جناس ب. ابهام ج. استخدام د. سجع
وز قتل خطا چه غم خورد مست »
۱۷. بیت زیر کدام مفهوم را به مخاطب القا می کند؟
« گر بنوازی به لطف و ر بگذاری به قهر
الف. جفاکار بودن معشوق ج. ذلیل بودن عاشق
حکم تو بر من روان زجر تو بر من رواست »
۱۸. کدام گزینه نادرست است؟
الف. سقیم: بیمار ب. بُقعه: سرزمین ج. عیار: زیرک د. دلشده: عارف
ب. بی وفایی معشوق

۱۹. نوع «که» از نظر دستوری در بیت زیر کدام گزینه است؟

الف. حرف تعلیل ب. حرف اضافه ج. حرف بیانی د. اسم

۲۰. بیت زیر چند جمله است؟

الف. دو جمله ب. سه جمله ج. چهار جمله د. یک جمله

۲۱. «دعوی مشتاق را شرع نخواهد بیان» یعنی چه؟

الف. برای ادعای عاشقی شرع دلیل نمی‌خواهد. ب. درباره ادعای عاشقی در شرع حکمی نیست.
ج. برای مشتاقی و عاشقی توضیح نمی‌توان آورد. د. ادعای عاشقی کافی است، دلیلی لازم نیست.

۲۲. مفهوم مصراع «صبر از تو خلاف ممکنات است» چیست؟

الف. باید صبر کرد. ب. صبر بسیار مشکل است.
ج. می‌توان تحمل کرد. د. صبر ممکن نیست.

۲۳. مراد از صاحب دیوان در بیت زیر چیست؟

الف. شمس الدین جوینی ب. خواجه نصیرالدین طوسی
ج. عظاملک جوینی د. ابوبکر ابن سعدبن زنگی

۲۴. کدام گزینه درست نیست؟

الف. ضدان: دشمنان ب. متحدث: سخنگو ج. غاشیه: زین د. قفا: سیلی

۲۵. در بیت زیر مراد از پیکار چیست؟

الف. سخن بیهوده و باطل ب. سخن بجا و مناسب
ج. طنز د. جنگ و ستیزه

۲۶. درباره بیت زیر کدام گزینه نادرست است؟

الف. احتمال: شاید ب. شرط است احتمال جفاهای دشمنان
ج. بین دشمن و دست آرایه طباق وجود دارد. د. دوست: معشوق

۲۷. منظور از یوسف در بیت زیر چیست؟

الف. زیبایی ب. تلمیح به داستان یوسف پیامبر (ص)
ج. معشوق بسیار زیبا د. خداوند

۲۸. «قفای تربیت» چه نوع اضافه‌ای است؟

الف. اقترانی ب. تشبیه ج. استعاری د. توصیفی

۲۹. در مصراع زیر «فرات» به چه معنی است؟

«تو قدر آب چه دانی که در کنار فراتی»

الف. اروند رود ب. رود-آب ج. شط العرب د. رودخانه فرات

۳۰. معنای صحیح مصراع «وَجَدْتَ رَائِعَةَ الْوُدِّ إِنْ شَمَمْتَ رُفَاتِي» در کدام گزینه آمده است؟

الف. اگر گیسوی مرا ببویی، بوی گل را استشمام می‌کنی.

ب. بوی گل را در پیراهن من خواهی یافت.

ج. بوی خوش عشق را می‌یابی اگر استخوانهای پوسیده مرا ببویی.

د. اگر خاک مرا ببویی بوی عشق مستت می‌کند.

۳۱. حدیث «الدنيا جسر الآخرة» از کیست و به چه معنی است؟

الف. پیامبر اکرم (ص)، دنیا پل آخرت است. ب. حضرت علی (ع)، دنیا گذرگاه آخرت است.

ج. پیامبر اکرم (ص)، دنیا زیور آخرت است. د. امام صادق (ع)، دنیا پل آخرت است.

۳۲. منظور از مصراع «بامدادی که تفاوت نکند لیل و نهار» چیست؟

الف. اعتدال هوا ب. شادکامی شاعر در هر دو موقع

ج. اعتدال ربیعی د. وصال با معشوق در هر دو موقع

۳۳. در بیت زیر چند واژه در نقش وصفی است؟

«عقل حیران شود از خوشه زرین عنب»

الف. دو تا ب. یکی ج. سه تا د. چهار تا

۳۴. در بیت زیر «غالب آن است» به چه معنی است؟

«هر که امروز نبیند اثر قدرت او»

الف. اغلب ب. بیشتر اوقات ج. غلبه با آن کسی است. د. قول غالب آن است.

۳۵. در بیت زیر در واژه «نفس» چه آرایه‌ای دیده می‌شود؟

«سعدی هر آن نفس که برآورد در سحر»

الف. ایهام ب. تشبیه ج. استعاره د. استخدام

۳۶. «اُقچه در مصراع زیر به چه معنی است؟

«صد هزار اقچه بریزند درختان بهار»

الف. کنایه از گل ب. کنایه از گلبرگ ج. استعاره از گلبرگ د. مجازاً به معنی شکوفه

دانشگاه پیام نور
مرکز آزمون

برای دانلود پاسخنامه سوالات به سایت همیار دانشجو مراجعه کنید مرجع نمونه سوالات پیام نور

همیار دانشجو

کارشناسی (سنتی)

hdaneshjoo.ir

نام درس: نظم ۵ بخش ۲ غزلیات و قصاید سعدی

رشته تحصیلی / کد درس: زبان و ادبیات فارسی - ۱۲۱۳۰۵۰

زمان آزمون (دقیقه): تستی: ۴۵ تشریحی: —

کد سری سؤال: یک (۱)

استفاده از: —

مجاز است.

۳۷. معنای لغوی «طرغو» در بیت زیر چیست؟

«دیگران حلوا به طرغو آورند

من جواهر می‌کنم بر وی نثار»

الف. پیشکش

ب. انعام

ج. نزل

د. بدرقه

۳۸. «رغم آنف» در مصراع «به رغم آنف اعدای دراز عمر بمان» به چه معناست؟

الف. بر خلاف میل

ب. با سر به زمین افتادن

ج. رسوا شدن

د. جام شراب

۳۹. «آیینۀ کوچک» در بیت استعاره از چیست؟

«پرده بردار که بیگانه خود این روی نبیند

تو بزرگی و در آیینۀ کوچک ننمایی»

الف. اندیشه محدود

ب. چشم عاشق

ج. چشم بیگانه و اغیار

د. جام شراب

۴۰. سعدی در کدام اثر خویش، به انسان خاکی درس می‌دهد که چگونه غرایز را رام سازد و زمام عقل و اعتدال را بر گردنش نهد؟

الف. گلستان

ب. بوستان

ج. غزلیات

د. قصائد